

GENEL İLKELER

Amaç

Madde 1- (1) İşbu Yönerge Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu ("DEİK") bünyesinde kurulan Etik Danışma Kurulunun yapısını, görev ve sorumluluklarını, çalışma ilkelerini belirlemek ve bu doğrultuda DEİK çalışanlarının ve DEİK üyelerinin Etik Danışma Kurulunca belirlenen ilke ve kurallara uygun hareket etmesini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam ve Dayanak

Madde 2- (1) İşbu Yönerge, 26.11.2017 tarihli, 30252 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu ve İş Konseyleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" e ("Yönetmelik") dayanılarak hazırlanmış olup, DEİK çalışanlarının ve DEİK üyelerinin hem ulusal hem de uluslararası alanda uymakla yükümlü oldukları ticari, mesleki etik ilkeler ve kurumsal davranış kuralları ile işbu Yönerge kapsamında kurulacak olan Etik Danışma Kurulunun yasal mevzuat çerçevesinde görev ve sorumluluklarını düzenlemektedir.

Mesleki Etik İlkeler ve Kurumsal Davranış Kuralları

Madde 3- (1) DEİK Etik Danışma Kurulu Yönergesi, DEİK'in ulusal ve uluslararası faaliyetlerini yerine getirirken ticari ve kurumsal alanda var olan etik davranış ilkelerini geliştirmeyi hedefler. Bu doğrultuda DEİK, üyelerini ve çalışanlarını yönlendirici nitelikte hareket ederek beklenen etik davranış tarzını tanımlayan kuralları belirler. DEİK, üyelerinin ve çalışanlarının kendi aralarındaki ve üye olmayan firmalar ile aralarında bulunan etik konularda çıkan ihtilafları sulhen çözererek bu konuda rehberlik etmeyi amaç edinir.

2) Bahsi geçen taraflar arasında bir ihtilaf doğması halinde Etik Danışma Kuruluna başvuru zorunlu değildir.

Yasal ve Sosyal Sorumluluklar

Madde 4- (1) DEİK üyeleri ve DEİK çalışanları ile ilgili tüm işlemler, yasa ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde uygulanır. İlgili yasal kuruluşlara tam, doğru ve açık olacak şekilde gerekli bilgiler vaktinde sunulur.

(2) DEİK yerine getirdiği tüm faaliyetlerinde özel ve tüzel kişilere, her türlü kamu kurum ve kuruluşlarına, sivil toplum örgütlerine ve siyasi partilere karşı herhangi bir menfaat ilişkisi oluşturmadan eşit mesafede davranır ve yasal ve sosyal sorumluluk bilinci ile yükümlülüklerini yerine getirir.

Uygulanabilirlik ve Yürütme

Madde 5- (1) İşbu Yönerge ile belirlenen mesleki etik kurallar tüm DEİK üyeleri ve DEİK çalışanları açısından bağlayıcıdır. İlkeleri ve davranış kurallarını ihlal eden ve/veya ihlal etme durumu oluşan üye/üyeler hakkında incelenme ve değerlendirme yapılmasına ilişkin Etik Danışma Kurulu tarafından uygulanacak yöntem; yönergenin "Etik Danışma Kurulu Çalışma İlkeleri" ile "Etik Danışma Kurulunun Toplanması ve Karar Alması" başlıklı maddelerinde belirtilmektedir.

ETİK İLKELER VE ÇIKAR ÇATIŞMASI İLKELERİ**Etik İlkeler**

Madde 6- (1) DEİK üyeleri ve DEİK çalışanları; dürüst, işinde yetkin, objektif, iş ahlakına ve gizlilik kurallarına uygun şekilde hareket etmelidirler.

(2) DEİK üyeleri ve DEİK çalışanları; DEİK adına yaptıkları işlerde DEİK çıkarlarını ön planda tutarlar ve DEİK tarafından kendilerine iletilmiş olan bilgilerin güvenliğine gereken özeni gösterirler.

(3) DEİK üyelerinin ve DEİK çalışanlarının aşağıdaki ilkeleri uygulamaları ve desteklemeleri beklenir. Bu kapsamda;

a) DEİK üyeleri ticari faaliyetlerini, üretim ve hizmetlerini, şirket içi işleyişlerini ve çalışmalarını doğru, dikkatli, çalışan haklarına ve güvenliğine saygı çerçevesinde, profesyonellik ve sorumluluk bilinciyle yaparlar. Ticari faaliyetlerinde ve rekabet alanında hukukun ve iş ahlakının gerektirdiği kurallara uyarlar. Kanun dışı bir faaliyete bilerek ve isteyerek müdahil olmaz ve DEİK'in itibarını zedeleyici yüz kızartıcı eylemlere girişmezler.

b) DEİK üyeleri ülke ekonomisine zarar verebilecek veya DEİK'in çıkarlarıyla ters düşecek herhangi bir çalışmaya, dış ekonomik/ticari/sınai ve mali ilişkilere, uluslararası yatırımlara, hizmetlere vb. herhangi bir ilişkiye girmezler veya bu nitelikteki faaliyetlere katılmazlar.

c) DEİK üyeleri ve DEİK çalışanları görev ve sorumluluklarını yerine getirirken başta insani değerlere özen göstermek üzere her türlü saygı kuralı çerçevesinde hareket ederler. Kendi aralarında ve/veya üçüncü kişilerle olan yazılı, sözlü ve fiziki ortamlardaki iletişimlerinde gerekli saygı ve özeni gösterirler. Aynı zamanda suç olan mobbing, hırsızlık, rüşvet, hakaret ve tartaklama gibi eylemlere karışmazlar.

d) DEİK üyeleri ve DEİK çalışanları elde ettikleri her türlü bilgiye saygı gösterirler ve bu bilgilerin

korunması ve kullanılması konusunda ihtiyatlı olurlar. Hukuki, ticari ve mesleki bir mecburiyet olmadığı sürece gerekli yetkilendirmeyi almaksızın bu bilgiyi açıklamaz, kişisel menfaatleri için kullanmazlar.

e) DEİK üyeleri ve DEİK çalışanları faaliyetlerini gerçekleştirirken gereken bilgi, beceri ve tecrübeyi ortaya koyarlar. Çalışmalarını ulusal ve uluslararası mevzuat ve standartlara uygun şekilde yerine getirirler.

Çıkar Çatışması İlkeleri

Madde 7- (1) Yerine getirilen faaliyetle ilgili kararların sağlıklı bir şekilde alınabilmesi için DEİK Denetim Kurulu ve Etik Danışma Kurulu bünyesinde oluşturulan komitelerde görev alanlar ile Kurullarda görüşülen veya incelenen konuyla ilgili taraflar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamalıdır. Doğrudan ya da dolaylı olarak böyle bir çıkar çatışması yaratan ya da yaratabilecek faaliyetlerin tespiti halinde, ispat yükümlülüğü esas geçerli olmak kaydı ile Etik Danışma Kurul Başkanlığı'na bildirimde bulunulmalıdır. Söz konusu durumla ilgili Etik Danışma Kurulunun ivedilikle toplanarak karar vermesi gerekir.

(2) DEİK Yönetim Kurulu Başkanı, DEİK Yönetim Kurulu Sayman Üyesi, Etik Danışma Kurulu üyeleri, Denetim Kurulu üyeleri ve DEİK çalışanlarının DEİK'e doğrudan mal ve/veya hizmet

sağlayan bir firmada eş ya da yakınlarının kayda değer menfaatinin, doğrudan veya dolaylı ilişkisinin bulunması halinde bu durumu derhal Etik Danışma Kuruluna ve bulunduğu komite/kurul başkanlığına bildirmesi gerekir.

(3) DEİK'te ve DEİK İş Konseylerinde görev alanlar ve çalışanlar konumlarını kullanarak ilgili taraflar, üyeler veya müşteri olanaklarından kişisel veya temsil ettikleri kurumlar adına çıkar sağlayamazlar.

(4) DEİK çalışanları, Kurumdan izin almaksızın başka bir yerde ücret karşılığı veya ücretsiz olarak çalışamaz ya da şirket kurmak, şirkete ortak olmak gibi ticari faaliyetlerde bulunamaz.

(5) DEİK çalışanları, DEİK adına hizmet verdikleri kuruluşlar ile borç alıp verme, kefil olma, ortak iş kurma gibi ilişkilere giremezler.

ETİK DANIŞMA KURULUNUN OLUŞUMU, ÇALIŞMA İLKELERİ VE TOPLANMASI

Etik Danışma Kurulunun Amacı

Madde 8- (1) Etik Danışma Kurulunun temel amacı, DEİK çalışanlarının ve DEİK üyelerinin Yönerge kapsamındaki ilke ve kurallara uyumlu şekilde hareket etmelerine yönelik olarak ortaya çıkan etik ihlallerini karara bağlayarak Yönetim Kurulunun onayına sunmak ve gerekli olduğu hallerde Yönetim Kurulunun onayına sunulmak üzere tavsiye ve ilke kararları oluşturmaktır.

Etik Danışma Kurulunun Oluşumu

Madde 9- (1) Etik Danışma Kurulu, üyelerin ikisi Yönetim Kurulundan, biri Bölge Koordinatör Başkanları arasından, biri İş Konseyi Başkanları arasından ve biri de DEİK Hukuk Müşaviri olmak üzere beş asıl ve dört yedek üyeden oluşacak şekilde Yönetim Kurulu Başkanı tarafından seçilir. Etik Danışma Kurulu, ilk toplantısında kendi üyeleri arasından bir başkan ve bir raportör seçer. (2) Etik Danışma Kurulunun sekreteryası, DEİK Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilecek kişi tarafından yürütülür.

Etik Danışma Kurulunun Çalışma İlkeleri

Madde 10- (1) Etik Danışma Kurulu etik ilkeler, davranış kuralları ve/veya çıkar çatışması ilke ihlallerine ilişkin Etik Danışma Kuruluna sunulan bilgi, belge ve görüşleri alır; adil, tarafsız ve nesnel bir şekilde değerlendirir.

(2) Etik Danışma Kurulu yıl içinde Kurula gelen tüm bildirimlerle ilgili Kurulun yapmış olduğu çalışmalar ve almış olduğu kararlar hakkında yıllık bir rapor hazırlayarak Yönetim Kurulunu bilgilendirir.

(3) Etik Danışma Kurulunun karar ve tavsiyeleri gerekçeli olmalıdır.

(4) Etik Danışma Kurulu, çıkar çatışmaları, etik ilkeler ve davranış kurallarının ihlaline ilişkin bildirim ve şikâyetler ile bildirim veya şikâyette bulunanların kimliğini üçüncü kişilere karşı gizli tutar. DEİK üyeleri veya çalışanları arasından Etik Danışma Kuruluna bildirimde bulunan herkes Etik Danışma Kurulunun koruması altında bulunur ve bu bildirimlerinden dolayı herhangi baskı, yıldırma, hak kaybı veya yaptırıma tabi tutulamazlar.

(5) Herhangi bir kimse hakkında asılsız bildirimde bulunulması, iddia ve isnat edilen etik kural ihlallerinin gereken belge, bilgi ve delillerle desteklenememesi, karşı tarafın haksız ve mağduri-

yetine neden olacak ve kamuoyu nezdinde itibarının zedelenmesine yol açacak şekilde iftiraya uğratılması hallerinde Kurul, bu tür bir bildirimde bulunan taraf hakkında, Yönetim Kuruluna yapılacak raporlamada bu tespitine yer verir ve tavsiyede bulunur.

(6) Etik Danışma Kurulu inceleme ile ilgili bilgi, belge ve delili doğrudan doğruya ilgili şahıs veya birimden talep yetkisine sahiptir. Elde ettiği her türlü bilgi ve belgeyi sadece inceleme konusu ile sınırlı olarak inceleyebilir. Soruşturma süreci baştan itibaren yazılı tutanağa bağlanır. Konuya ilişkin bilgi, delil ve belgeler tutanağa eklenir. Tutanak Kurul başkanı ve üyeler tarafından imzalanır.

(7) Etik Danışma Kurulu, gerekli gördüğü takdirde uzman görüşüne başvurabilir ve soruşturma esnasında gizlilik prensiplerini ihlal etmeyecek tedbirleri alarak uzmanlardan faydalanabilir.

(8) Etik Danışma Kurulu Başkanı, başvuru konusu iddiaların yazılı ve/veya sözlü herhangi bir delille desteklenmemesi halinde DEİK Hukuk Müşavirinin de görüşünü alarak ilgili şikayetin Etik Danışma Kurulu gündemine getirilmeden geri çevrilmesi konusunda yetkilidir. Bu hallerde Etik Kurulu Üyelerine ayrıca bildirimde bulunur.

Etik Danışma Kurulunun Toplanması ve Karar Alması

Madde 11- (1) Etik Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu ve/veya bir üye tarafından gelen ihbar ve inceleme taleplerini değerlendirmek üzere talep tarihinden itibaren 15 (on beş) günü geçmemek üzere toplanır.

(2) Etik Danışma Kurulu, üye salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

(3) Etik Danışma Kurulunun üyelikten çıkarılma veya kural ihlallerinin görüşüleceği toplantılarına, hakkında karar verilecek üyenin bağlı olduğu kuruluş/firma ile ilişkisi bulunanlar veya bu üye ile herhangi bir yakınlığı olanlar katılamazlar. İlişkisi veya yakınlığı olan kişi Etik Danışma Kurulu üyesi ise, ilgili üye yerini yedek üyeye bırakır.

(4) Etik kurallar ve çıkar çatışmasına ilişkin işbu Yönergede detayları verilen konularda Etik Danışma Kuruluna Yönetim Kurulu ve/veya bir üyenin yazılı talebi ile gelen ihbar ve inceleme talepleri, Etik Danışma Kurulu tarafından derhal toplantı yapılmak suretiyle işleme alınır. Konuya ilişkin delil olması durumunda Etik Danışma Kurulu, karar vermeden önce ilgili üyenin savunmasını alır. İlgili üye, en az 1 (bir) hafta öncesinden yazılı olarak haber vermek koşuluyla belirlenen günde savunmasını yapmak üzere çağrılır; gelmediği veya geçerli mazeretini bildirmedeği takdirde savunma hakkından feragat etmiş sayılır ve mazeretinin kabulü durumunda, yeni bir gün belirlenerek kendisine bildirilir. Etik Danışma Kurulu, yaptığı incelemeler sonucunda meslek itibarını ve DEİK'in itibarını zedeleyecek şekildeki tutum ve davranışların varlığını tespit etmesi halinde, değerlendirme sonucuna göre ilgili üye hakkında "Uyarı", "Üyelikten Çıkarılma" gibi çeşitli müeyyidelerin uygulanmasına karar verilmesi için Yönetim Kuruluna tavsiyede bulunur.

(5) Etik Danışma Kurulu kararları ivedilikle uygulanır. Alınan kararlar Etik Danışma Kurulu Karar tutanağına yazılır ve yazılı savunmalarla birlikte saklanır. Üye hakkında verilen tavsiye kararı uygulanmak üzere en geç (3) üç gün içinde Yönetim Kuruluna gönderilir.

(6) Etik Danışma Kurulunun aldığı tavsiye kararı, DEİK Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır.

Alınan karar Yönetim Kurulu tarafından ilgili üyeye yazılı olarak bildirilir. İlgili üyenin DEİK'ten yasal olarak geçerli bir yetki almaksızın DEİK'i kurumsal açıdan olumsuz bir konuma sokan eylemi hakkında Yönetim Kurulunun adli mercilere başvurma hakkı saklıdır.

(7) Etik Danışma Kurulu, herhangi bir başvuru olmaksızın resen toplanarak karar alabilir.

Yürürlük

Madde 12- (1) İşbu Yönerge Yönetim Kurulu'nun 25 Haziran 2018 tarihli ve 03 sayılı Yönetim Kurulu kararıyla onaylanmış olup onaylandığı tarihte yürürlüğe girmiştir. Yönerge başta DEİK web sitesi olmak üzere diğer uygun yollardan tüm üyelere duyurulur.

Yürütme

Madde 13- (1) İşbu Yönerge DEİK Yönetim Kurulu ve DEİK Etik Danışma Kurulu tarafından yürütülür.